

1. Vyšetrite priebeh funkcie $f: y = \frac{|4x-5|}{x+2}$, $x \in D(f)$ a načrtnite jej graf.

Riešenie:

Výsledky:

$D(f) =$

Nulové body:

Párnosť, nepárnosť, periodickosť:

Spojitosť, body nespojitosti:

Limity v bodoch nespojitosti:

$\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) =$

$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) =$

Kladnosť, zápornosť:

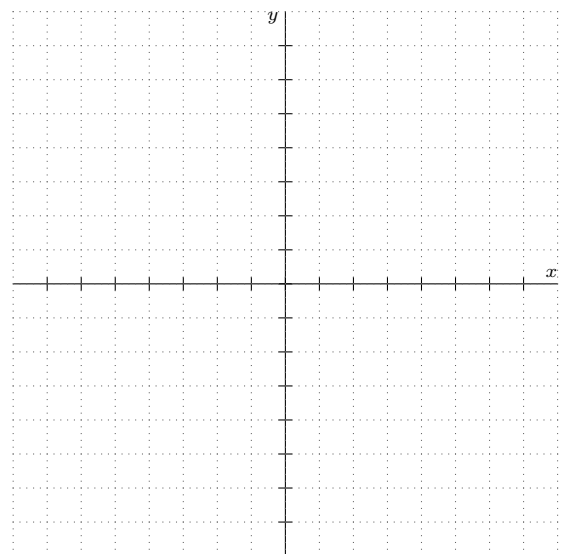
Asymptoty:

$f'(x) =$

Extrémy, monotónnosť:

$f''(x) =$

Inflexné body, konvexnosť, konkávnosť:

Do časti **Riešenie:**, prosím, píšete celý postup riešenia a do časti **Výsledky:** píšete iba výsledky a načrtnite graf funkcie.

—pokračovanie—

2. Vyšetrite priebeh funkcie $f: y = \operatorname{arccotg} \frac{3x-3}{x+2}$, $x \in D(f)$ a načrtnite jej graf.

Riešenie:

Výsledky:

$D(f) =$

Nulové body:

Párnosť, nepárnosť, periodickosť:

Spojitosť, body nespojitosti:

Limity v bodoch nespojitosti:

$\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) =$

$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) =$

Kladnosť, zápornosť:

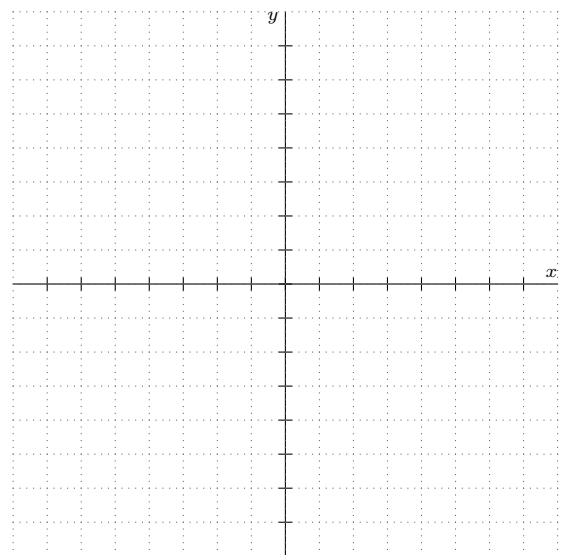
Asymptoty:

$f'(x) =$

Extrémy, monotónnosť:

$f''(x) =$

Inflexné body, konvexnosť, konkávnosť:

Do časti **Riešenie:**, prosím, píšete celý postup riešenia a do časti **Výsledky:** píšete iba výsledky a načrtnite graf funkcie.

7SB do **22.11.12**, 5SB do **29.11.12**, 3SB do **06.12.12**, 1SB do **28.01.13**

Body platia, iba ak sú všetky príklady vyriešené správne.

① $f: y = \frac{|4x-5|}{x+2}$

$\sim D(f) = \mathbb{R} \setminus \{-2\} = \underline{(-\infty; -2) \cup (-2; \infty)}$

\sim přesečnyky: $\sigma_x: y=0$

$$\frac{|4x-5|}{x+2} = 0$$

$$|4x-5| = 0$$

$$\underline{\underline{x_0 = \frac{5}{4}}} \rightarrow \text{nulový bod}$$

$$\sigma_y: x=0$$

$$y = \frac{|0-5|}{0+2}$$

$$\leftarrow \underline{\underline{y_0 = \frac{5}{2}}}$$

\sim ně je periodická

$$\sim f(x) = \frac{|4x-5|}{x+2}$$

$$f(-x) = \frac{|-4x-5|}{-x+2}$$

$$-f(x) = \frac{-|4x-5|}{x+2}$$

$$\left. \begin{array}{l} f(x) \neq f(-x) \\ -f(x) \neq f(-x) \end{array} \right\}$$

ně je párna ani nepárna

\sim je spojitá na celom $D(f)$, teda na $\mathbb{R} \setminus \{-2\} \Rightarrow$ je nespojitá v bode $x=-2$

2

$$\textcircled{1} \sim \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{|4x-5|}{x+2} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{|4 - \frac{5}{x}|}{1 + \frac{2}{x}} = \frac{4}{1} = \underline{\underline{4}}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{|4x-5|}{x+2} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\frac{|4x-5|}{\sqrt{x^2}}}{\frac{x+2}{\sqrt{x^2}}} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{|4 - \frac{5}{x}|}{-1 + \frac{2}{|x|}} = \underline{\underline{-4}}$$

$\sim y = \frac{|4x-5|}{x+2} > 0 \Leftrightarrow x+2 > 0 \Leftrightarrow x > -2 \Rightarrow$ funkcia je kladná na $(-2; \infty)$
záporná na $(-\infty; -2)$

\sim Asymptoty: asymp. bez smernice: $\boxed{x=-2}$

$$h_1 = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{|4x-5|}{x \cdot (x+2)} = 0$$

$$h_2 = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{|4x-5|}{x \cdot (x+2)} = 0$$

$$q_1 = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{|4x-5|}{x+2} = 4$$

$$q_2 = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{|4x-5|}{x+2} = -4$$

\Rightarrow asymp. so smernicou: $\boxed{y=4, y=-4}$

$$\begin{aligned}
 \textcircled{1} \sim f'(x) &= \left(\frac{|4x-5|}{x+2} \right)' = \left(\frac{\sqrt{(4x-5)^2}}{x+2} \right)' = \left(\frac{\sqrt{16x^2-40x+25}}{x+2} \right)' = \\
 &= \frac{\frac{1}{2} \cdot (16x^2-40x+25)^{-\frac{1}{2}} \cdot (32x-40) \cdot (x+2) - \sqrt{16x^2-40x+25} \cdot 1}{(x+2)^2} = \\
 &= \frac{\frac{(32x-40)(x+2)}{2 \cdot |4x-5|} - |4x-5|}{(x+2)^2} = \frac{32x^2+24x-80-2 \cdot (4x-5)^2}{2 \cdot |4x-5| \cdot (x+2)^2} = \\
 &= \frac{32x^2+24x-80-2 \cdot (16x^2-40x+25)}{2 \cdot (x+2)^2 \cdot |4x-5|} = \frac{2 \cdot [16x^2+12x-40-16x^2+40x-25]}{2 \cdot (x+2)^2 \cdot |4x-5|} = \\
 &= \frac{52x-65}{(x+2)^2 \cdot |4x-5|} = \frac{13 \cdot (4x-5)}{(x+2)^2 \cdot |4x-5|} = 0 \Leftrightarrow 4x-5=0 \Leftrightarrow x_0 = \frac{5}{4}
 \end{aligned}$$

stacionárny bod

$$\sim y' > 0 \Leftrightarrow \frac{13(4x-5)}{(x+2)^2 \cdot |4x-5|} > 0 \Leftrightarrow 4x-5 > 0 \Leftrightarrow x > \frac{5}{4}$$

funkcia na $(\frac{5}{4}; \infty)$ rastie
 na $(-\infty; -2)$ a $(-2; \frac{5}{4})$ klesá

monotónnosť →

~~funkcia na $(\frac{5}{4}; \infty)$ rastie~~
~~na $(-\infty; -2)$ a $(-2; \frac{5}{4})$ klesá~~

$$① \quad y'' = \left(\frac{13 \cdot (4x-5)}{(x+2)^2 \cdot |4x-5|} \right)' = \left(\frac{13 \cdot (4x-5)}{(x+2)^2 \cdot \sqrt{16x^2-40x+25}} \right)' =$$

$$= \frac{13 \cdot 4 \cdot (x+2)^2 \cdot |4x-5| - 13 \cdot (4x-5) \cdot \left[2(x+2) \cdot |4x-5| + (x+2)^2 \cdot \frac{1}{2} (16x^2-40x+25)^{-\frac{1}{2}} \cdot (32x-40) \right]}{(x+2)^4 \cdot (4x-5)^2}$$

$$= \frac{13 \cdot \left[4 \cdot (x+2)^2 \cdot |4x-5| - (4x-5) \cdot \left[2(x+2) \cdot |4x-5| + \frac{(x+2)^2 \cdot (32x-40)}{2 \cdot |4x-5|} \right] \right]}{(x+2)^4 \cdot (4x-5)^2} =$$

$$= \frac{13 \cdot (x+2) \cdot \left[4(x+2) \cdot |4x-5| - 2 \cdot (4x-5) \cdot |4x-5| - \frac{(x+2) \cdot 8 \cdot (4x-5)^2}{2 \cdot |4x-5|} \right]}{(x+2)^4 \cdot (4x-5)^2} =$$

$$= \frac{13 \cdot |4x-5| \cdot \left[4(x+2) - 2 \cdot (4x-5) - 4 \cdot (x+2) \right]}{(x+2)^3 \cdot (4x-5)^2} = \frac{-26 \cdot (4x-5)}{(x+2)^3 \cdot |4x-5|}$$

$y'' = 0 \Leftrightarrow 4x-5=0 \Leftrightarrow x = \frac{5}{4} \Rightarrow$ inflexný bod

① $\sim y''\left(\frac{5}{4}\right) \neq 0 \Rightarrow$ nevieme určiť, či má funkcia v stacionárnom bode $x_0 = \frac{5}{4}$ lok. extrém 5
(ukáže sa graf)

$$\sim y'' = \frac{-26 \cdot (4x-5)}{(x+2)^3 \cdot |4x-5|} > 0 \Leftrightarrow \frac{4x-5}{(x+2)^3} < 0$$

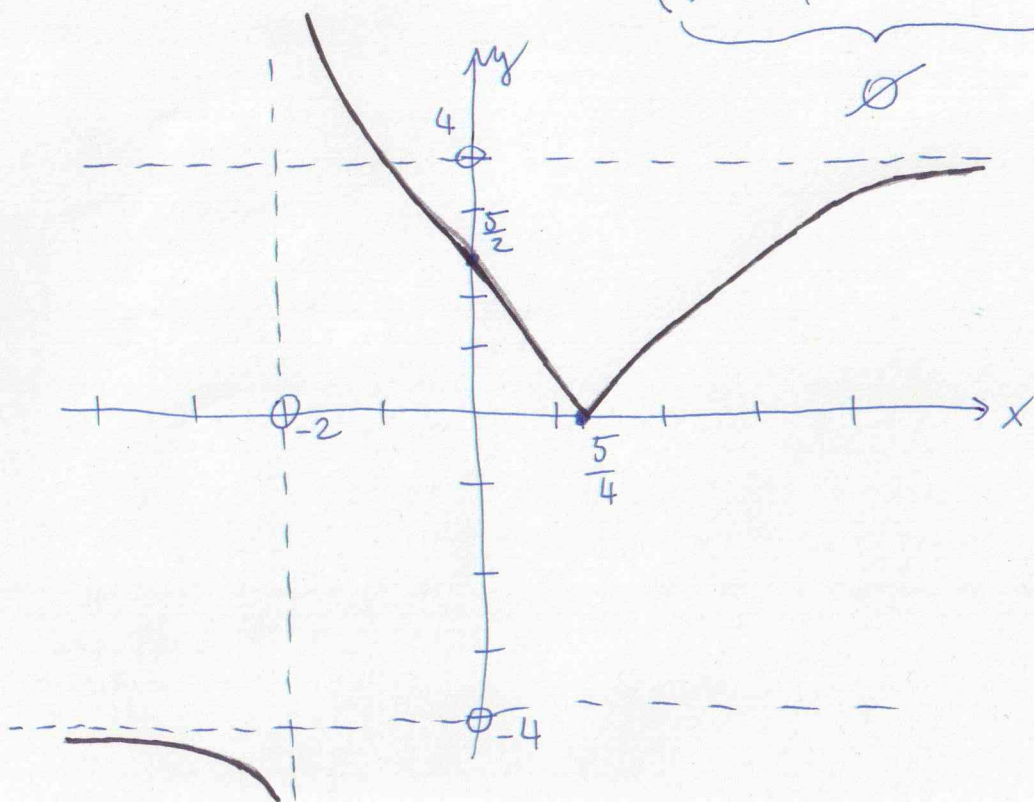
\Updownarrow

$$(4x-5 > 0 \wedge x+2 < 0) \vee (4x-5 < 0 \wedge x+2 > 0)$$

$$\underbrace{\left(x > \frac{5}{4} \wedge x < -2\right)}_{\emptyset} \vee \underbrace{\left(x < \frac{5}{4} \wedge x > -2\right)}$$

\Rightarrow funkcia je konvexná na $(-2; \frac{5}{4})$

konkávna na $(-\infty; -2)$ a $(\frac{5}{4}; \infty)$

② $f: y = \operatorname{arccotg} \frac{3x-3}{x+2}$

$\sim D(f) = \mathbb{R} \setminus \{-2\} = \underline{\underline{(-\infty; -2) \cup (-2; \infty)}}$

\sim prie sečnky: $\boxed{\sigma_x: y=0}$

$0 = \operatorname{arccotg} \frac{3x-3}{x+2} \quad | \operatorname{cotg}$

$\operatorname{cotg} 0 = \frac{3x-3}{x+2}$

$\operatorname{cotg} 0 \neq \Rightarrow \underline{\underline{\text{priesečnik s osou } x}}$

$\boxed{\sigma_y: x=0}$

$y = \operatorname{arccotg} \frac{3 \cdot 0 - 3}{0 + 2}$

$\underline{\underline{y_0 = \operatorname{arccotg} \left(-\frac{3}{2}\right) \doteq 2,6}}$

\sim nie je periodická

$\sim \left. \begin{array}{l} f(x) = \operatorname{arccotg} \frac{3x-3}{x+2} \\ f(x) \neq f(-x) \\ -f(x) \neq f(-x) \end{array} \right\} \Rightarrow \underline{\underline{\text{nie je párna ani nepárna}}}$

$f(-x) = \operatorname{arccotg} \frac{-3x-3}{-x+2}$

$-f(x) = -\operatorname{arccotg} \frac{3x-3}{x+2}$

② ~ funkcia je spojita na celom $D(f)$, teda na $\mathbb{R} \setminus \{-2\}$ \Rightarrow je nespojita v bode $x=-2$ 7

$$\sim \lim_{x \rightarrow \infty} \operatorname{arccotg} \frac{3x-3}{x+2} = \lim_{x \rightarrow \infty} \operatorname{arccotg} \frac{3 - \frac{3}{x}}{1 + \frac{2}{x}} = \underline{\underline{\operatorname{arccotg} 3 \doteq 0,3}}$$

$$\sim \lim_{x \rightarrow -\infty} \operatorname{arccotg} \frac{3x-3}{x+2} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \operatorname{arccotg} \frac{3 - \frac{3}{x}}{1 + \frac{2}{x}} = \underline{\underline{\operatorname{arccotg} 3 \doteq 0,3}}$$

$\sim \operatorname{arccotg} \frac{3x-3}{x+2} > 0$ vždy \Rightarrow funkcia je kladna na celom $D(f)$

\sim Asymptoty: asym. bez smernice: $x=-2$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \operatorname{arccotg} \frac{3x-3}{x+2} = \operatorname{arccotg} 3 \doteq 0,3 \Rightarrow \text{asym. so smernicou:}$$

$$\underline{\underline{y = \operatorname{arccotg} 3}}$$

8

$$\textcircled{2} \sim f'(x) = \left(\operatorname{arccotg} \frac{3x-3}{x+2} \right)' = \frac{-1}{1 + \left(\frac{3x-3}{x+2} \right)^2} \cdot \frac{3(x+2) - (3x-3) \cdot 1}{(x+2)^2} = \frac{-1 \cdot (3x+6 - 3x+3)}{\frac{(x+2)^2 + (3x-3)^2}{(x+2)^2} \cdot \cancel{(x+2)^2}} =$$

$$= \frac{-9}{\underline{\underline{(x+2)^2 + (3x-3)^2}}} \neq 0 \text{ nikdy} \Rightarrow \text{funkcia nemá stacionárny bod ani lokálne extrém}$$

$$\sim y' > 0 \Leftrightarrow \frac{-9}{(x+2)^2 + (3x-3)^2} > 0 \text{ a to neplatí nikdy (čitateľ je záporný, menovateľ kladný)}$$

\Rightarrow klesá na celom $D(f)$

$$\sim y'' = \left(\frac{-9}{x^2 + 4x + 4 + 9x^2 - 18x + 9} \right)' = \left(\frac{-9}{10x^2 - 14x + 13} \right)' = -9 \cdot \left[(10x^2 - 14x + 13)^{-1} \right]' =$$

$$= 9 \cdot (10x^2 - 14x + 13)^{-2} \cdot (20x - 14) = \underline{\underline{\frac{18(10x-7)}{(10x^2 - 14x + 13)^2}}}$$

② ~ $y'' = 0 \Leftrightarrow 10x - 7 = 0 \Leftrightarrow \underline{\underline{x_0 = \frac{7}{10}}} \leadsto \text{inflexný bod}$

~ $y'' = \frac{18(10x-7)}{(10x^2-14x+13)^2} > 0 \Leftrightarrow 10x-7 > 0 \Leftrightarrow x > \frac{7}{10} \Rightarrow$ funkcia je konvexná na $(\frac{7}{10}; \infty)$

f. je konkávna na $(-\infty; -2) \cup (-2; \frac{7}{10})$

